

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ,
ОБЛІКУ, ФІНАНСІВ ТА ПРАВА**

**ACTUAL PROBLEMS OF ECONOMICS,
ACCOUNTING, FINANCE AND LAW**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 2
Part 2**

**28 квітня 2021 р.
April 28, 2021**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ,
ОБЛІКУ, ФІНАНСІВ ТА ПРАВА**

**ACTUAL PROBLEMS OF ECONOMICS,
ACCOUNTING, FINANCE AND LAW**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 2
Part 2**

**28 квітня 2021 р.
April 28, 2021**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 28 квітня 2021 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2021. Ч. 2. 130 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права» з:

Брестский Государственный университет им. А. С. Пушкина
Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету

Вінницький національний аграрний університет

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ВСП «Бердянський фаховий коледж ТДАТУ ім. Д. Моторного»

ВСП «Фаховий коледж транспорту та комп'ютерних технологій

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Державна комісія України по запасах корисних копалин

Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»

Державний вищий навчальний заклад «Університет банківської справи»

Державний університет «Одеська політехніка»

Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку

Дніпровський державний технічний університет

Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара

Дніпровський університет митної справи і фінансів

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Донецький юридичний інститут МВС України

Житомирській інститут Міжрегіональна академія управління персоналом

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Запорізький національний університет

Західноукраїнський національний університет

Казахский агротехнический университет им. С. Сейфуллина

Київський національний торговельно-економічний університет

Київський національний університет будівництва і архітектури

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Київський університет права Національної академії наук України

Ленкоранский государственный университет

Львівський національний аграрний університет

Львівський національний університет імені Івана Франка

Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. С. Дем'янчука

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Національний авіаційний університет

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Ігоря Сікорського»

Національний університет «Чернігівська політехніка»

Національний університет біоресурсів і природокористування України

**Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції
«Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права»**

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Одеський національний економічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені
Ярослава Мудрого
Рахункова палата України
Сумський національний аграрний університет
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Університет державної фіскальної служби України
Університет митної справи та фінансів
УО «Алматы менеджмент університет»
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Хмельницький національний університет
Черкаський державний бізнес-коледж
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича**

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань економіки, фінансів, обліку та права.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: економічної теорії та історії економічної думки; світового господарства і міжнародних економічних відносин; економіки та управління національною економікою; економіки та управління підприємствами; національної безпеки та оборони в умовах кризових явищ; продовольчої безпеки та екологічної політики в сучасному світі; економіки сільського господарства і АПК; екологічної економіки і сталого розвитку; енергоефективності економіки; демографії, економіки праці, соціальної економіки і політики; туризму та готельно-ресторанної справи; бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту; фінансів, банківської справи, страхування; математичних методів, моделей та інформаційних технологій в економіці; економічної кібернетики; маркетингу; менеджменту; логістики та транспорту; публічного управління та адміністрування; історії та теорії держави та права, філософії права; конституційного права, муніципального права, міжнародного публічного права; цивільного права та процесу, сімейного права, житлового права, міжнародного приватного права; господарського права та процесу; трудового права та права соціального забезпечення; екологічного, земельного та аграрного права; адміністративного права та процесу, фінансового права, інформаційного права; кримінального права, кримінально-виконавчого права, кримінології, кримінального процесу, криміналістики; міжнародного публічного права та міжнародного приватного права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМІСТ
CONTENTS

СЕКЦІЯ 19. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ SECTION 19. WORLD AGRICULTURE AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS	11
<i>Голубка С. М., Голубка Д. С., Голубка С. С.</i> РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ФРАНЧАЙЗИНГУ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	11
<i>Нізельська М. А.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У СВІТОВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРИ.....	13
<i>Дернова І. А.</i> ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ВІДКРИТІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	14
<i>Нізельська М. А.</i> ПРОЦЕС ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ: ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ.....	16
<i>Челомбітько Т. В.</i> КОРИСНИЙ ДОСВІД ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ КИТАЮ В УМОВАХ КОРОНАВІРУСНОЇ ПАНДЕМІЇ	18
СЕКЦІЯ 20. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ SECTION 20. ECONOMICS AND MANAGEMENT OF THE NATIONAL ECONOMY	19
<i>Чинчик А. А.</i> КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ ОПОДАТКУВАННЯ.....	19
<i>Яциковський Б. І.</i> ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА НАДРОРЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ	21
<i>Дейнека М. О.</i> АНАЛІЗ ДИНАМІКИ СТАТИСТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ.....	22
СЕКЦІЯ 21. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ SECTION 21. ECONOMIC THEORY AND HISTORY OF ECONOMIC THOUGHT	24
<i>Юдіна С. В., Галаганов В. О.</i> СПЕЦИФІКА ПРОЦЕСУ ПЕРВІСНОГО НАГРОМАДЖЕННЯ КАПІТАЛУ В ГОЛЛАНДІЇ	24

СЕКЦІЯ 22. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ SECTION 22. ECONOMICS AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES	26
<i>Поцелуйко І. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	26
<i>Коломієць Т. Є.</i> ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ: ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В РЕАЛІЯХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	29
<i>Шедловський О. В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	30
<i>Суханова А. В., Науменко А. Ю.</i> СВІТОВИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ЗАПАСАМИ	32
СЕКЦІЯ 23. ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК SECTION 23. ECONOMICS OF AGRICULTURE AND AGRO- INDUSTRIAL COMPLEX	34
<i>Аверчев О. В., Нікітенко М. П.</i> ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК ЗАСТОСУВАННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В СУЧАСНОМУ АГРАРОБІЗНЕСІ	34
<i>Беисова А. С.</i> РЕЗУЛЬТАТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТІ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННИХ ПРЕДПРИЯТИЙ АКМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ И ИХ ФИНАНСОВАЯ ПОДДЕРЖКА	36
СЕКЦІЯ 24. ЕКОЛОГІЧНА ЕКОНОМІКА І СТАЛИЙ РОЗВИТОК SECTION 24. ECOLOGICAL ECONOMICS AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT	38
<i>Трофименко О. О.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИКИ В УМОВАХ ІНДУСТРІЇ 4.0 ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕОРІЇ ІГОР І БЛОКЧЕЙНУ	38
<i>Олійник Л. В., Нестерчук Н. В.</i> ВПЛИВ АВТОТРАНСПОРТУ НА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ: ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	40
СЕКЦІЯ 25. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ SECTION 25. ENERGY EFFICIENCY OF ECONOMICS	42
<i>Іваненко Ф. В., Фролова Я. К.</i> ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКЦІЇ САДІВНИЦТВА	42

СЕКЦІЯ 26. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА SECTION 26. DEMOGRAPHY, ECONOMICS OF LABOR, SOCIAL ECONOMICS AND POLICY	44
<i>Василик А. В., Столярук Х. С., Питько І. Ю.</i> ПРАКТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПЕРСОНАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	44
<i>Патика Н. І.</i> ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ЗАЙНЯТІСТЬ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ	46
СЕКЦІЯ 27. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ SECTION 27. ACCOUNTING, ANALYSIS, AND AUDIT	48
<i>Бурко К. В.</i> БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО БІЗНЕСУ	48
<i>Шабельник З. В.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ	50
<i>Урусова З. П., Заборська К. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ БАНКУ ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ.....	52
СЕКЦІЯ 28. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ SECTION 28. FINANCE, BANKING, INSURANCE	53
<i>Батракова Т. І., Турчина С. Р.</i> БЛАКИТНІ ФІШКИ, ЯК ІНДИКАТОРИ РИНКУ	53
<i>Микитюк І. С.</i> ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ.....	55
<i>Безродна О. С., Москаленко В. А.</i> ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ КОМПЛАЄНС-РИЗИКОМ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКУ	57
<i>Ткач Д. М., Гордополов В. Ю.</i> АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	59
<i>Черняшова К. М.</i> СВІТОВА ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ В БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ.....	61

СЕКЦІЯ 29. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ SECTION 29. MATHEMATICAL METHODS, MODELS, AND INFORMATIONAL TECHNOLOGIES IN ECONOMICS	63
<i>Коляда Ю. В., Шатарська І. Ф.</i> ІНТЕРВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ВІДНОСНИХ ПОКАЗНИКІВ СТАТИСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	63
<i>Поцелуйко І. В.</i> НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТУ ISO/IEC 27001 В ДЕРЖАВНИХ ТА КОРПОРАТИВНИХ УСТАНОВАХ	66
<i>Чіков І. А.</i> НЕЧІТКА ЛОГІКА У МОДЕЛЮВАННІ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМИ	69
СЕКЦІЯ 30. ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА SECTION 30. ECONOMIC CYBERNETICS	71
<i>Bilytska A. V., Laryuga I. V.</i> PROSPECTS FOR THE USAGE OF CLOUD-ORIENTED TECHNOLOGIES TO ENSURE CYBERSECURITY IN THE UNIVERSITIES OF UKRAINE	71
СЕКЦІЯ 31. МЕНЕДЖМЕНТ SECTION 31. MANAGEMENT	73
<i>Ковальчук Н. В.</i> ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТІ.....	73
<i>Кірілейса В. В., Кадацька Т. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	75
<i>Кудайбергенова А. К.</i> СИСТЕМА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В КАЗАХСТАНЕ	76
<i>Паламарчук О. Ю., Кадацька Т. О.</i> УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ОСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ	83
<i>Сокирник І. В.</i> СОЦІАЛЬНА СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЧНОЇ КРИЗИ	85
<i>Шкробот М. В., Феоктістова Н. О.</i> ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОЛОГІСТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	87

СЕКЦІЯ 32. МАРКЕТИНГ SECTION 32. MARKETING	88
<i>Іванова М. О.</i> CLASSIFICATION OF MARKETING INNOVATIONS	88
СЕКЦІЯ 33. ЛОГІСТИКА ТА ТРАНСПОРТ SECTION 33. LOGISTICS AND TRANSPORT	90
<i>Криворучко М. Ю., Стеблина А. В.</i> ОЦІНКА ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В СЕГМЕНТІ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ	90
СЕКЦІЯ 34. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО SECTION 34. CIVIL LAW AND PROCEDURE, FAMILY LAW, HOUSING LAW, INTERNATIONAL PRIVATE LAW	92
<i>Валявська М. В.</i> ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ЗА ПОРУШЕННЯ ЦИВІЛЬНО- ПРАВОВОГО ДОГОВОРУ	92
<i>Заєць А. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТЯГНЕННЯ БОРГУ ЗА РОЗПИСКОЮ	94
<i>Махлянкова М. В.</i> ФОРМА ДОГОВОРА ТРАНСПОРТНОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ ПО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ РЕСПУБЛІКИ БЕЛАРУСЬ	96
<i>Ільків О. В.</i> ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ СТОРІН ЗА ДОГОВІРНОЮ КОНСТРУКЦІЮ	98
<i>Медчук-Луцицька А. В.</i> СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ	99
<i>Пащенко А. С.</i> ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ПОНЯТТЯ ТА УМОВИ НАСТАННЯ	101
<i>Терещенко Т. С.</i> ПРОБЛЕМА НАЛЕЖНОЇ ФОРМИ ПРИ ПОДАЧІ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	103
<i>Сіманова А. О.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ УГОД ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ	105

СЕКЦІЯ 35. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ SECTION 35. PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION	107
<i>Бабіна В. О., Коротенко М. Р.</i> ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ ЕЛІТ НА ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНИ ПРОЦЕСИ В ДЕРЖАВІ.....	107
СЕКЦІЯ 36. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО SECTION 36. CONSTITUTIONAL LAW, MUNICIPAL LAW, PUBLIC INTERNATIONAL LAW	108
<i>Голінна К. В., Радченко С. С.</i> ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮСТИЦІЇ.....	108
СЕКЦІЯ 37. ЕКОЛОГІЧНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ ТА АГРАРНЕ ПРАВО SECTION 37. ENVIRONMENTAL, LAND AND AGRARIAN LAW	110
<i>Копиця О. Ю., Гончаров В. В.</i> ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	110
<i>Лісіцин А. О., Коротенко Л. О., Гончаров В. В.</i> ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ	112
<i>Бойченко Р. В.</i> ДЕРЖАВНИЙ КАДАСТР ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО- ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ	114
<i>Вергелес О. А.</i> ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В УКРАЇНІ	115
<i>Павлюк А. С.</i> МЕДИЧНІ ВІДХОДИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УТИЛІЗАЦІЇ «ДІАБЕТИЧНИХ» ВІДХОДІВ	118
СЕКЦІЯ 38. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА SECTION 38. CRIMINAL LAW, CRIMINAL EXECUTIVE LAW, CRIMINOLOGY, CRIMINAL PROCEDURE, CRIMINALISTICS	120
<i>Антонова Р. М.</i> КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО У ЗАКОНОДАВСТВІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	120

<i>Антонюк А. Б., Груша В. В.</i> ПРАВОВИЙ СТАТУС ЕКСПЕРТА-ПОЛІГРАФОЛОГА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	121
<i>Людвік В. Д., Редкачов М. Є.</i> ВИПРАВНІ РОБОТИ У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА	123
СЕКЦІЯ 39. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО SECTION 39. PUBLIC INTERNATIONAL LAW AND PRIVATE INTERNATIONAL LAW	125
<i>Климаць Е. І.</i> НЕЛІДОЛІКИ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ЗА УГОДОЮ ТРІПС	125
СЕКЦІЯ 40. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО SECTION 40. ADMINISTRATIVE LAW AND PROCESS, FINANCIAL LAW, INFORMATION LAW.....	127
<i>Ярошенко О. Д.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	127
СЕКЦІЯ 41. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС SECTION 41. ECONOMIC LAW AND PROCESS	129
<i>Филь Н. І.</i> СПІВВІДНОШЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА. ДОЦІЛЬНІСТЬ ОДНОЧАСНОГО ІСНУВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО КОДЕКСУ ТА ГОСПОДАРСЬКОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	129

УДК 336.71:330.131.7

Безродна О. С.
к.е.н., доцент кафедри
банківської справи і фінансових послуг,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця,
Москаленко В. А.
студент,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ КОМПЛАЄНС-РИЗИКОМ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКУ

В рамках рекомендацій щодо формування інструментарію управління комплаєнс-ризиками фінансового моніторингу в банку вважається за доцільне систематизувати їх за етапами – ідентифікації та оцінки ризику, реалізації заходів щодо мінімізації, контролю та моніторингу.

Найбільш поширеними методами оцінювання комплаєнс-ризика є: метод коефіцієнтів, метод порівнянь, методи експертних оцінок та використання бінарних характеристик, бальний метод, методи шкалювання даних, побудови узагальнюючих показників-вимірників та ін. При цьому на практиці досить часто проводиться комбіноване використання різних способів оцінки, а їх синтез зумовлений існуванням як кількісних, так і якісних параметрів визначення комплаєнс-ризика фінансового моніторингу банку.

На другому етапі управління комплаєнс-ризиком фінансового моніторингу в банку формується рішення щодо сприйняття або мінімізації його рівня (якщо значення індикатору комплаєнс-ризика більше 0,5), розробляються необхідні управлінські заходи.

Банкам, для яких значення індикатору ризику перевищує 0,5 (сигналізує про накопичення AML-загроз і потребує мінімізації), доцільно: критично підійти до удосконалення внутрішньобанківських систем контролю; забезпечити безперебійну роботу та необхідну підготовку персоналу; дотримуватись рекомендацій міжнародних організацій та національних регуляторів; запроваджувати оперативні алгоритми дій щодо виявлення причин їх залучення до процесів відмивання коштів та застосування до них заходів впливу; здійснювати тестування бізнес-функцій на засадах ризик-орієнтованого підходу; використовувати ефективні моніторингові системи, проводити періодичний огляд виникаючих ризиків і нормативних змін; розширити інструментарій управління комплаєнс-ризиками [1]. Відповідно до цього, інструментарій доцільно систематизувати за впливом на існуючі ризик-фактори: високий рівень операційного ризику та плинності персоналу (у тому числі задіяного у AML-комплаєнсі), неефективність функціонування системи комплаєнсу у сфері фінансового моніторингу, фіксація фактів застосування заходів впливу до банку з боку НБУ за неналежне виконання обов'язків суб'єктів первинного фінансового моніторингу (СПФМ).

На третьому етапі управління комплаєнс-ризиком фінансового моніторингу в банку здійснюється контроль та моніторинг змін індикаторів. Окрім цього в процесі моніторингу виявляються причини виникнення (джерела) ризику, визначаються їх наслідки.

У табл. 1 представлено узагальнення інструментів та заходів для управління комплаєнс-ризиком фінансового моніторингу в банку за його етапами.

Таблиця 1

**Розподіл інструментів та заходів з управління комплаєнс-ризиком
фінансового моніторингу в банку за його етапами**

Етапи управління комплаєнс-ризиком фінансового моніторингу в банку	Інструменти та заходи з управління комплаєнс-ризиком фінансового моніторингу в банку
Ідентифікація та вимірювання рівня комплаєнс-ризиків фінансового моніторингу	метод коефіцієнтів, метод порівнянь, бальний метод, методи експертних оцінок та бінарних характеристик, методи побудови узагальнюючих показників-вимірників, шкалювання даних, картографування (мапінг) ризиків та ін.
Сприйняття або мінімізація рівня комплаєнс-ризиків фінансового моніторингу банку (якщо значення індикатору комплаєнс-ризиків більше 0,5)	<p>При сприйнятті визначеного рівня комплаєнс-ризиків фінансового моніторингу банку для подальшого управління реалізується комплекс інструментів загальної дії: RegTech, whistle-blowing, детальний аналіз результатів перевірок внутрішнім та зовнішнім аудитом; ведення бази подій комплаєнс-ризиків фінансового моніторингу та ін.</p> <p>За необхідності мінімізації рівня комплаєнс-ризиків одночасно із набором інструментів загальної дії використовуються орієнтовані на нейтралізацію негативного впливу ризик-факторів додаткові інструменти та заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для зниження рівня плинності персоналу (у тому числі задіяного у AML-комплаєнсі) – фінансові та не фінансові інструменти стимулювання працівників; - для зниження операційного ризику – постійне навчання та підвищення кваліфікації персоналу, забезпечення інтегрованості основних процесів операційної діяльності банку та ін.; - для забезпечення ефективності функціонування системи комплаєнсу у сфері фінансового моніторингу – розширення та оновлення внутрішньобанківських комплаєнс-політик та програм, відповідно до вітчизняного антилегалізаційного законодавства та зарубіжного досвіду (зокрема, рекомендацій FATF); - для запобігання застосуванню заходів впливу до банку з боку НБУ за неналежне виконання обов'язків СПФМ – удосконалення процедур проведення ідентифікації та верифікації клієнтів, оцінки рівнів їх ризиків, аналізу фінансових операцій (у тому числі із використанням результатів типологічних досліджень Держфінмоніторингу), методики розроблення ризик-профілів клієнтів.
Контроль та моніторинг змін показників комплаєнс-ризиків фінансового моніторингу банку	встановлення лімітів, аналіз відхилень фактичних значень показників ризику від допустимих, теплові карти, сценарний аналіз комплаєнс-ризиків, стрес-тестування та ін.

Джерело: сформовано авторами

Особливістю сформованих пропозицій є виокремлення інструментів загальної дії та доцільність їх комплексного використання із інструментами та заходами, орієнтованими на нейтралізацію негативного впливу окремих ризик-факторів. Виходячи з цього, слід наголосити на тому, що диверсифікованість інструментів та заходів з управління комплаєнс-ризиками фінансового моніторингу дозволить банкам отримати синергетичний ефект від їх запровадження, забезпечити підтримку на прийнятному рівні або мінімізацію ризиків, попередити можливі негативні наслідки.

Список літератури

1. Чмутова І. М., Безродна О. С., Нечипоренко Д. І. Методичний інструментарій оцінювання комплаєнс-ризиків фінансового моніторингу банків. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 296-309.